

2.10 OBČANSKÉ VYBAVENÍ

2.10.1 ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁVÁNÍ

Praha je od středního vzdělávacího stupně centrem českého školství. Nachází se zde největší absolutní počet odborných a všeobecných středních škol a vyšších odborných škol z krajů ČR. Mimořádné postavení Prahy je však také v soustředění vysokých škol. Sídli zde 29 ze 63 veřejných a soukromých vysokých škol (2006). Ze 125 fakult je v Praze umístěno 36 z nich, kde studuje více než 120 tisíc studentů (viz kapitola Znalostní společnost).

Ve srovnání čtyř největších českých měst je v Praze nejvíce školských zařízení. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel je však situace nejednoznačná. V Praze je oproti ČR podprůměrná vybavenost mateřskými a základními školami, naopak nadprůměrná vybavenost středními, vyššími a vysokými školami. Nízký počet mateřských a základních škol v Praze je způsoben větší koncentrací těchto zařízení s vysokou kapacitou dětí a žáků, což umožňuje příznivé docházkové vzdálenosti v obytném území s vyšší hustotou.

Srovnání vzdělávacích zařízení v největších českých městech a ČR (2005/2006)

	počet zařízení					počet zařízení na 100 tisíc obyvatel				
	Praha	Brno	Ostrava	Plzeň	ČR	Praha	Brno	Ostrava	Plzeň	ČR
mateřské školy	302	136	77	46	4 710	25,4	37,1	24,9	28,2	45,8
základní školy	215	70	66	29	3 741	18,1	19,1	21,4	17,7	36,4
střední odborná učiliště	50	12	11	11	548	4,2	3,3	3,6	6,7	5,3
gymnázia	60	18	14	6	350	5,0	4,9	4,5	3,7	3,4
střední odborné školy	95	35	21	16	798	8,0	9,5	6,8	9,8	7,8
vyšší odborné školy	36	11	6	3	176	3,0	3,0	1,9	1,8	1,7
vysoké školy	29	11	3	2	65	2,4	3,0	1,0	1,2	0,6

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka hl. m. Prahy 2007 (bez škol speciálních a škol při zařízeních ústavní výchovy)

Mateřské a základní školy

Síť mateřských a základních škol tvoří základní prvek vybavenosti obcí a je vázaná na bydlicí obyvatelstvo. Ve školním roce 2006/2007 bylo v Praze 320 mateřských a 255 základních škol, včetně zařízení pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Oba typy škol jsou v Praze zřizovány městskými částmi (91 %, resp. 80 %), soukromými subjekty, církvemi, ministerstvem školství a hlavním městem Prahou.

Vzhledem k demografickým změnám v posledních letech, především výraznému poklesu porodnosti, dochází k optimalizaci sítě veřejných škol a školských zařízení, které jsou podmíněny také ekonomickými a organizačními důvody. Nadbytečné mateřské a základní školy jsou redukovány nebo slučovány do větších celků, časté je slučování mateřské školy s blízkou základní školou (40 mateřských škol). Negativním jevem některých redukcí je především zhoršená docházková vzdálenost do těchto zařízení. Problematický je také zájem obyvatel jiných městských částí nebo obcí Středočeského kraje o umístování svých dětí do pražských zařízení.

Počet mateřských a základních škol v Praze

	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007
mateřské školy	351	324	320	310	307	302	303
počet dětí	26 710	26 404	26 660	27 226	27 646	27 787	28 482
základní školy	236	234	230	229	219	215	215
počet žáků	101 853	98 538	94 452	89 437	85 584	81 246	76 964

Zdroj: UIV, Vývojová ročenka školství v ČR (bez škol pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami)

Počet mateřských škol se snižuje, ale roste počet dětí navštěvujících tato zařízení. Z 57 městských částí zřizuje mateřské školy 50 z nich. Školky zcela chybí ve vnějším pásmu Prahy v městských částech Přední Kopanina, Březiněves, Újezd, Křeslice, Benice, Královice a Nedvězí, ačkoliv počet obyvatel by již jejich provozování opodstatňoval. Rozmístění mateřských škol je jinak ve městě rovnoměrné a úměrné k bytové zástavbě.

Kapacity mateřských škol však tak vyrovnané nejsou. V celoměstském centru města jsou dostatečné, ale v okrajových městských částech již nedostačují. Důvodem je rozsáhlá bytová výstavba ve vnějším pásmu města i vně hranice Prahy v přilehlých obcích v regionu. Další změny v demografickém chování obyvatel, jako je nárůst počtu narozených dětí, spolu se změnami v ekonomickém chování rodičů, související se zaměstnaností matek, budou vyvíjet tlak na výstavbu, opětovné zřizování nebo zkapacitnění mateřských škol a dalších předškolních

zařízení. Podle demografických studií se předpokládá, že v roce 2012 bude v Praze třeba zajistit mateřské školy pro 39 500 dětí, což představuje nárůst o 38 % v porovnání s rokem 2006/2007.

Také počet základních škol se snižuje, ale spolu s tím se snižuje i počet žáků. V dalších letech se očekává stabilizace jejich počtu. Základní školy zřizuje 49 městských částí. Bez základních škol jsou stejné městské části jako bez mateřských škol, tj. Přední Kopanina, Březiněves, Újezd, Křeslice, Benice, Královice, Nedvězí a navíc také městská část Lochkov. V městských částech Dolní Měcholupy, Koloděje, Kolovraty, Šeberov, Štěrboholy, Troja a Zličín je zřízen pouze první stupeň základní školy. V těchto městských částech, které se zároveň dynamicky rozvíjejí, chybějící nebo nedostatečná základní školská vybavenost snižuje kvalitu bydlení. Síť základních škol je jinak v hlavním městě rovnoměrně rozložena a jejich kapacita je dostatečná (v průměru 67% obsazenost). Nejvíce základních škol je součástí velkých panelových sídlišť a vnitřních částí kompaktního města.

Kvalita mateřských a základních škol je různá vzhledem k vybavenosti a plošnému komfortu zařízení, které je závislé na období výstavby. Nejlépe vybavené a prostorově velkoryse založené mateřské a základní školy vznikaly současně s výstavbou sídlišť v 60. až 90. letech minulého století. Většinou jsou umístěny ve standardních budovách se školní jídelnou, kuchyní a pozemkem se zahradou, která poskytuje dobré podmínky pro relaxaci a sportovní vyžití dětí a žáků. Školy v celoměstském centru, v kompaktním městě a v městských částech ve vnějším pásmu Prahy mají často nedostatečně velký pozemek bez vhodné zahrady. Základním školám často chybí nebo nevyhovuje vybavení pro školní tělovýchovu. Někteří zřizovatelé tuto situaci řešili pronájmy tělocvičen od tělovýchovných jednot nebo dostavbou tělocvičen na vhodných pozemcích. Jednotliví zřizovatelé i samotné školy se snaží budovy a vybavení modernizovat. Samozřejmostí jsou již odborné pracovní, školní jídelny, vybavení počítači, tělocvičnami a v rámci prostorových možností moderními víceúčelovými hřišti s různou bohatou nadstandardní výbavou (např. skate areály, horolezecké stěny). Některé školy jsou vybaveny knihovnami, studovny, skleníky, keramickými dílnami, kinosály. Výjimečnou součástí některých základních škol jsou zimní stadion, plavecký bazén nebo dopravní hřiště.

Role, jakou mají školy v komunitním životě městských čtvrtí, úzce závisí na vedení školy. Zejména v městských částech ve vnějším pásmu města začínají školy fungovat jako jádra kulturního a společenského života.

Střední a vyšší školy

Střední školství má celoměstskou a regionální působnost, neslouží tedy pouze obyvatelům Prahy, ale také Středočeského kraje, případně dalších regionů nebo států. Ve školním roce 2006/2007 bylo v Praze 204 středních škol, 7 konzervatoří a 37 vyšších odborných škol. Zřizovatelem většiny pražských středních škol je hlavní město Praha (54 %), ale významným zřizovatelem je také soukromý sektor (39 %). Ostatní střední školy jsou zřizovány církvemi, ministerstvem školství, ministerstvem vnitra, ministerstvem spravedlnosti a městskou částí. Konzervatoře jsou také většinou zřizovány krajem, dále pak soukromým sektorem a ministerstvem školství. Většina vyšších odborných škol existuje při středních školách a zřizují je buď soukromé společnosti, nebo hlavní město Praha, dále pak církev.

Změnami ve školském zákoně (2004) došlo k restrukturalizaci středních škol spočívající v tom, že se již nerozlišují gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště, ale střední školy podle způsobu ukončení. V jedné škole je tak možné získat různé typy středního vzdělání. Ve školním roce 2006/2007 z celkového počtu 204 středních škol poskytovalo 15 střední vzdělání, 49 střední vzdělání s výučním listem, 66 střední vzdělání se všeobecnou maturitní zkouškou, 118 střední vzdělání s odbornou maturitní zkouškou a 47 škol poskytovalo nástavbové studium.

Počet středních a vyšších odborných škol v Praze

školy vyučující obory	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007
gymnázia	58	58	58	58	58	60	62
počet studentů	22 474	22 592	22 827	23 204	23 295	23 695	24 227
středních odborných škol	99	100	99	99	99	96	95
počet studentů	26 239	26 482	27 270	28 293	28 661	28 434	28 514
středních odborných učilišť	51	51	51	49	46	50	52
počet učňů	15 280	15 439	15 213	14 783	14 330	16 361	16 045
vyšších odborných škol	35	34	34	34	36	36	37
počet studentů	5 609	5 233	5 252	5 642	5 605	5 296	5 222

Zdroj: UIV, Vývojová ročenka školství v ČR (bez škol pro studenty a učně se speciálními vzdělávacími potřebami)

Změny v počtu středních a vyšších škol odrážejí proces optimalizace sítě veřejných škol. Počet škol vyučujících obory gymnázií se v posledních letech zvýšil, stejně jako počet studentů. Naopak počet škol vyučujících obory středních odborných škol se snížil, přestože počet studentů narůstal. Počet škol s obory středních odborných učilišť kolísá stejně jako počet učňů. Na pražských středních školách studuje 21 % studentů a učňů z jiných krajů ČR a 2 % studentů a učňů z jiných zemí. Počet konzervatoří i počet jejich studentů je stabilní. Většina studentů je

mimopražských, 51 % z jiných krajů ČR a 6 % z jiných zemí. Počet vyšších odborných škol roste, přestože počet studentů klesá, mezi studenty jsou 2 % cizinců.

Síť středních škol je v porovnání s obdobím před 10 až 15 lety poměrně rovnoměrně rozložena na celém území Prahy, ve vnitřní části kompaktního města sídlí zejména školy s dlouholetou tradicí. Po roce 1990 byla založena řada nových soukromých škol, většinou na sídlišťích ve vnější části kompaktního města, ve zrušených mateřských školách a jeslích, v pronajatých prostorách základních nebo stávajících veřejných středních škol. Bez středních škol jsou okrajové části města a jihovýchodní kraj Prahy (správní obvody Praha 21 a Praha 22). Dobře prosperující soukromé střední nebo vyšší školy v současné době hledají nové prostory, a to nejen pro výuku, ale i pro ubytování studentů a pedagogických pracovníků.

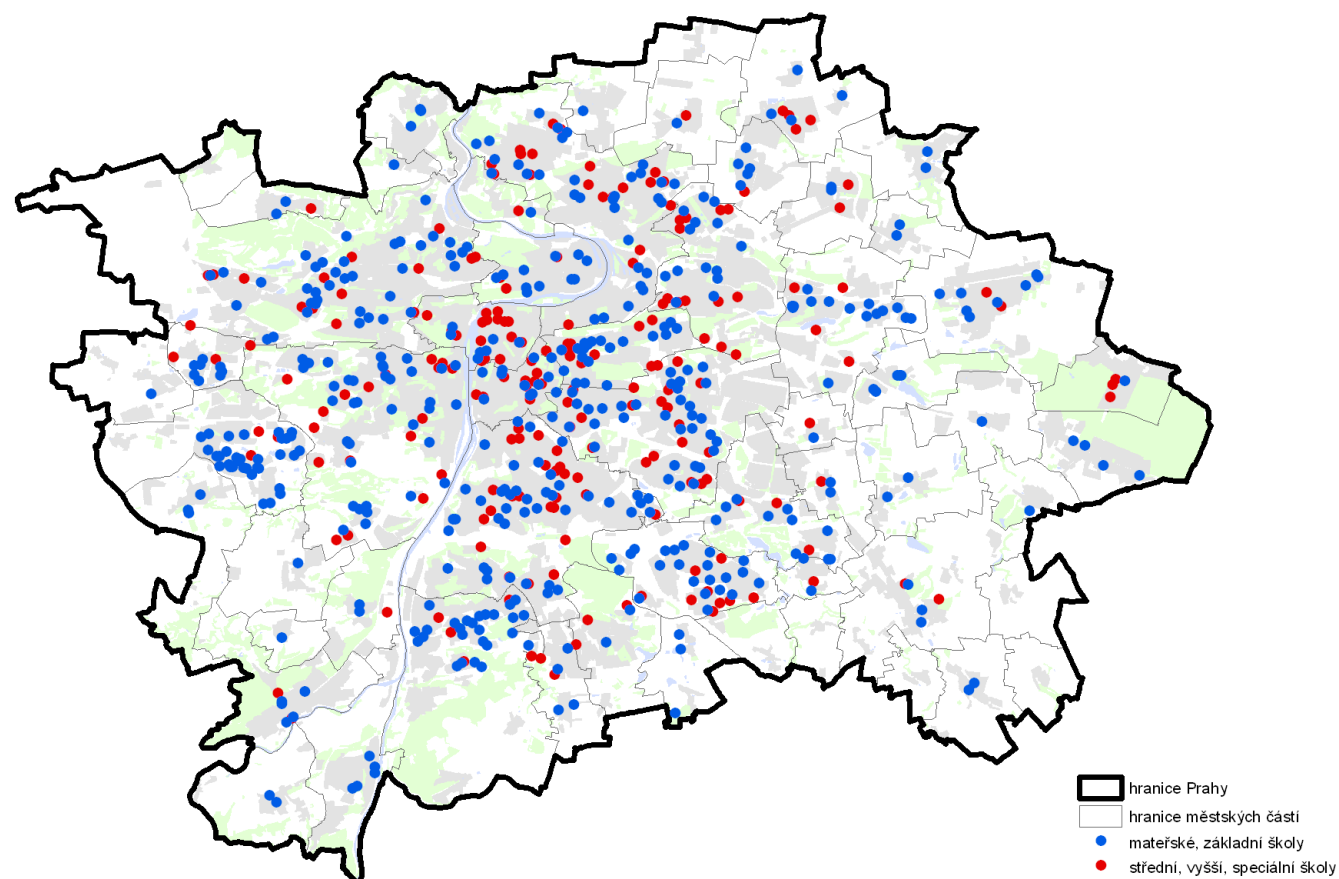
Další školská zařízení

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje hlavní město Praha ve 40 zařízeních. Jednotlivé školy nabízejí vzdělávání více než 3 200 různě zdravotně postiženým osobám, z toho 15 % je mimopražských. Počet těchto škol prošel částečnou redukcí. Jedním z důvodů je změna přístupu k postiženým občanům, aby se děti, žáci a studenti vhodně integrovali do běžných mateřských, základních a středních škol. Počet škol i kvalita vzdělávacích služeb plně dostačují potřebám města.

Jazykové vzdělávání v základních jazycích probíhá ve všech pražských školách, vyučováním cizích jazyků se speciálně zabývá Jazyková škola hl. m. Prahy. Studuje zde kolem 5 tisíc studentů ročně, především v denních nebo večerních zájmových kurzech. Kromě městské jazykové školy existuje řada soukromých jazykových škol.

Základní umělecké vzdělávání poskytuje výuku v hudebních, výtvarných, tanečních a literárně dramatických oborech pro více než 23 tisíc žáků. Z celkového počtu 35 základních uměleckých škol zřizuje hlavní město Praha 26, zřizovateli 2 jsou městské části, 5 škol je soukromých a 2 církevní. Na území Prahy je vytvořena fungující síť s řadou odloučených pracovišť, relativně dobře dostupných městskou hromadnou dopravou. Počet škol i jejich kapacita dostačují stávajícím potřebám. Výhledově však bude nutné posílit kapacitní možnosti v městských částech s dynamickým rozvojem bydlení ve vnějším pásmu města.

Rozložení vzdělávacích zařízení

Zdroj: URM, průzkum Současný stav využití území 2008 a databáze škol MHMP

Zájmové vzdělávání poskytuje dětem a mládeži naplnění volného času různorodou činností, a to především ve střediscích volného času (domy dětí a mládeže), ve školních družinách a klubech. Domy dětí a mládeže zřizuje hlavní město (13) a městské části (2). Na území Prahy je vytvořena dobře fungující síť s všestrannou nabídkou činností a odborným zázemím, dostupná městskou hromadnou dopravou, kterou využívá přes 380 tisíc účastníků ročně. Kluby pro neorganizovanou mládež, které jsou provozované při všech domech dětí a mládeže, nabízejí spontánní trávení volného času mládeže ve věku od 13 let. Jejich počet se však ukazuje jako nedostatečný vzhledem k rozličným zájmům a potřebám mladých lidí.

Hlavní město provozuje celkem 5 zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Dalších 5 zařízení je zřizováno ministerstvem školství a jedno soukromým subjektem. Tento stav nedostačuje stávajícím ani výhledovým potřebám, ministerstvo školství požaduje minimálně 3 nová zařízení.

Obrázek „Rozložení vzdělávacích zařízení“ znázorňuje plochy mateřských, základních, středních, vyšších a ostatních škol spolu s jednotlivými typy zařízení podle adres. Celková rozloha ploch (>0,25 ha) školních a vzdělávacích zařízení v Praze činí 753 ha. Rozložení základní vybavenosti na území města je rovnoměrné s tendencí řídnutí ve vnějším pásmu města. Rovněž je patrná převažující koncentrace zařízení nadmístního významu do centrální oblasti města. Obrázek nevypovídá o „soumístnosti“ základních a středních škol (administrativní spojení škol a školských zařízení různého typu pod jednu organizaci), ke které velmi často dochází, a to zejména z důvodu kapacitních rezerv základních škol v posledních letech.

Rozvojové plochy pro školství

Územní plán hl. m. Prahy vymezuje rozvojové plochy pro školství, které jsou v okrajových městských částech rezervovány pro výstavbu nových škol v souvislosti s rozvojem bytové funkce a ve vnitřních městských částech pro výstavbu plně vybavených školských zařízení jako náhrada za nevyhovující stávající školy. Mohou rovněž sloužit soukromým vzdělávacím zařízením a zařízením pro mimoškolní zájmové vzdělávání a klubovou i neorganizovanou činnost dětí a mládeže. Velká část rozvojových ploch je však často předmětem žádosti o změnu funkčního využití území ve prospěch zejména bydlení a podnikání. Řada těchto změn již byla schválena. Úbytek ploch rezervovaných pro veřejné vybavení komplikuje možnost doplňovat veřejné vybavení podle potřeby.

2.10.2 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Sociální služby jsou poskytovány mnoha různým skupinám obyvatel, především seniorům a zdravotně postiženým, ale i osobám v nepříznivé sociální situaci, tj. klientům s různým stupněm snížení soběstačnosti a bezmocnosti. V roce 2006 bylo v Praze přibližně 300 tisíc příjemců důchodů (40 % obyvatel Prahy), z toho 177 tisíc plně starobních a 29 tisíc plně invalidních. V ústavech sociální péče žilo 900 osob, v domovech důchodců, penzionech pro důchodce a domech s pečovatelskou službou přibližně 6,5 tisíce osob. Pečovatelská služba byla poskytována více než 27 tisícům osob, z toho jen dovážka obědů 4,7 tisícům osob. V Praze žije 44 tisíc držitelů průkazů zdravotně postižených.

Ve srovnání čtyř největších českých měst je v Praze nejvíce zařízení sociální péče. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel je však situace jiná a vybavenost Prahy těmito zařízeními je hluboce podprůměrná i vzhledem k situaci v ČR.

Srovnání zařízení sociální péče v největších českých městech a ČR (2006)

	počet zařízení					počet zařízení na 100 tisíc obyvatel				
	Praha	Brno	Ostrava	Plzeň	ČR	Praha	Brno	Ostrava	Plzeň	ČR
ústavy sociální péče pro dospělé	4	1	1	3	116	0,3	0,3	0,3	1,8	1,1
ústavy sociální péče pro mládež	5	7	4	2	151	0,4	1,9	1,3	1,2	1,5
domovy důchodců	18	12	11	4	390	1,5	3,3	3,6	2,4	3,8
penziony pro důchodce	7	6	3	3	151	0,6	1,6	1,0	1,8	1,5
ostatní zařízení sociální péče	28	26	20	9	406	2,4	7,1	6,5	5,5	3,9

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka hl. m. Prahy 2007

S přijetím zákona o sociálních službách se změnilo členění sociálních služeb, a proto dochází i ke změně struktury jednotlivých poskytovaných druhů sociálních služeb. Sílí trend na převzetí role státu v oblasti sociálních služeb městem, jeho částmi a nestátními organizacemi, při preferenci sociální práce před sociální péčí.

V současné době probíhá v městských částech Prahy příprava na komunitní plánování sociálních služeb. Prvním počinem byla diskuse o dostupnosti, kvalitě a komplexnosti sociálních služeb a informování veřejnosti o těchto službách. Jako podklad pro vyhodnocování současného stavu sociálních služeb na území Prahy byla zpracována Analýza poskytovatelů sociálních služeb působících v hl. m. Praze a v roce 2007 byl pro stanovování priorit rozvoje sociálních služeb zpracován Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb hl. m. Prahy na rok 2008. Připravuje se vybudování systému plánování a řízení sociálních služeb.

Z analýzy poskytovatelů sociálních služeb vyplývá, že zde dominuje nestátní neziskový sektor. Výjimkou jsou pečovatelské služby, které v převážné míře zajišťují organizace zřizované městskými částmi, a náhradní rodinná péče, na které se podílí organizace zřizované hlavním městem Prahou. Z pohledu územního rozložení působí největší počet zařízení poskytujících sociální služby v centrální oblasti Prahy, zejména v městských částech Praha 1 a 2, a dále v Praze 6, 4, 5 a v Praze 8. Nejčastěji jsou zde zastoupeny poradenské služby, centra denních služeb a služby krizové pomoci, kontaktních center, služby osobní asistence a vzdělávací aktivity. Naopak méně subjektů zajišťuje služby pobytové.

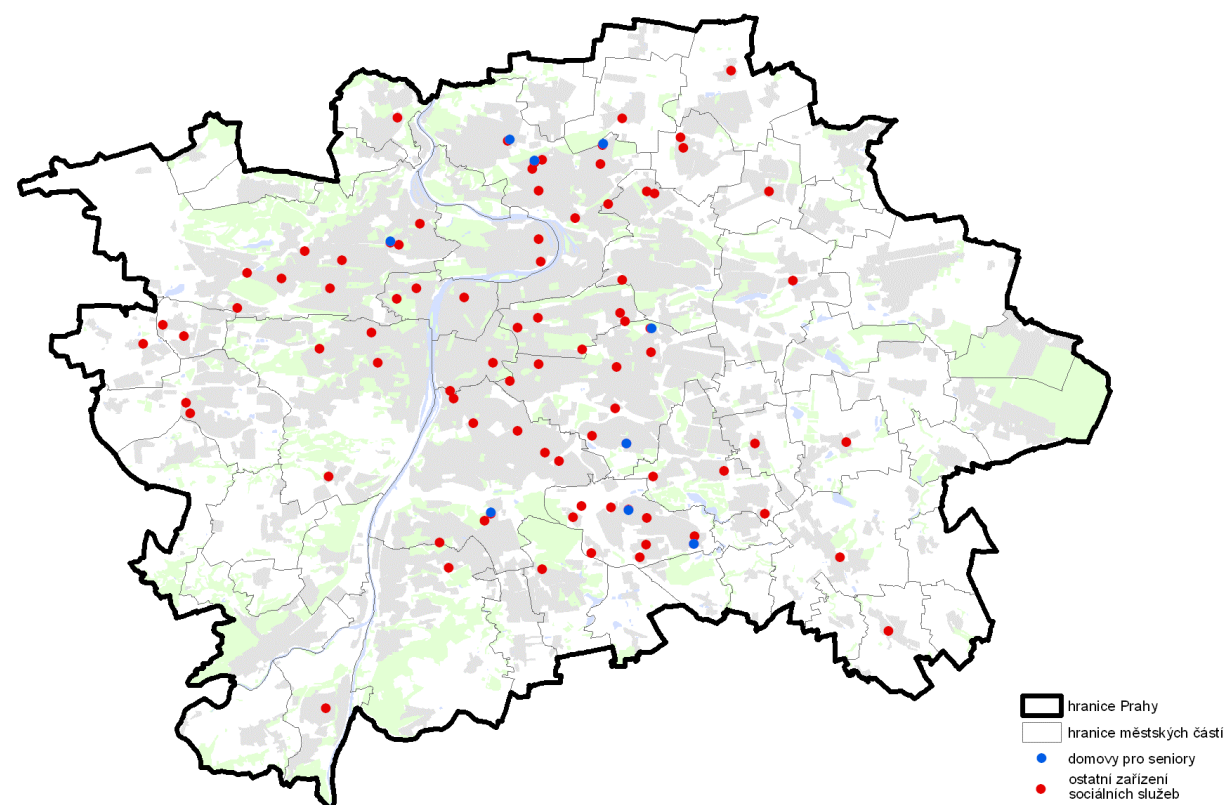
Celková rozloha ploch (>0,25 ha) zařízení sociálních služeb na území Prahy v současnosti činí 62 ha. Řada zařízení se však plošně neprojevuje, a to zejména ve vnitřním kompaktním městě. Na území Prahy je 1 401 lůžek v domovech pro osoby se zdravotním postižením, 2 264 lůžek v domovech pro seniory, 776 lůžek v domovech se zvláštním režimem a 276 lůžek chráněného bydlení. Pro krátkodobý pobyt je k dispozici 651 lůžek odlehčovací služeb a 80 lůžek v týdenních stacionářích. V Praze je kojenecký ústav, 3 dětské domovy a 8 jeslí. Počet jeslí se od roku 1990 neustále snižuje, některé městské části dnes již žádné jesle nezřizují a tuto službu obyvatelům začínají nabízet nestátní organizace.

Mimo území města provozuje hlavní město Praha v pobytových zařízeních sociální péče dalších 1 517 lůžek. Mimopražská zařízení vznikala v minulých letech nejen z nedostatku územního prostoru, ale také vzhledem k trendu vyloučení seniorů a zdravotně postižených občanů z běžného života. V současné době se tento pohled radikálně změnil a je podporována humanizace stávajících zařízení, dále postupná restrukturalizace směřující k malým bytovým jednotkám v běžné zástavbě a podpora takových služeb, které umožní seniorům a postiženým žít v domácím prostředí.

S ohledem na zhoršující se demografickou strukturu obyvatel, tj. stárnutí pražské populace a také vzrůst podílu sociálně problémových skupin, je nezbytné sociální služby dále rozvíjet. Prodlužující se věk seniorů klade stále vyšší požadavky na služby, které postupně mají více charakter zdravotně-sociálních služeb. Nezbytnou potřebou bude zajistit dostatečnou kapacitu pobytových sociálních služeb na území hlavního města, i když prioritou rozvoje systému sociálních služeb je posílení rodinné, individuální, asistenční a neústavní péče. Předpokládá se podpora výstavby malometrážních bytů pro seniory s dostupností sociálních služeb i domovů seniorů, domů zvláštního určení s bezbariérovými a azylovými byty, je potřebné zvýšit kapacity ubytoven a nocleháren pro bezdomovce a zařízení pro přechodnou péči. Rozvíjejí se programy integrace zdravotně handicapovaných občanů do společnosti, včetně odstraňování bariér bránících jejich volnému pohybu. Podporována je samostatnost městských částí v sociální oblasti.

Rozvojové plochy pro sociální služby

Rozložení zařízení sociálních služeb

Zdroj: URM, průzkum Současný stav využití území 2008 a databáze zařízení sociálních služeb; pouze vybraná zařízení

Celkově je na území Prahy rezervováno 16,34 ha pro výstavbu zařízení sociálních a zdravotně-sociálních služeb. S rozvojovými plochami se počítá převážně v okrajových městských částech, kde většinou zařízení sociálních služeb i služeb zdravotních chybí, a také v lokalitách s plánovaným rozvojem bytové funkce. Využití mnoha rozvojových lokalit však blokuje majetkové poměry v území nebo nemožnost je využít z důvodu nepřipravenosti navazující nové obytné výstavby. Nelze však počítat pouze s novou výstavbou v rozvojových lokalitách, ale i s přestavbou na jiný typ a modernizací některých stávajících zařízení občanského vybavení, která jsou nevyužita a jsou nabízena pro jiné funkce.

2.10.3 ZDRAVOTNÍ SLUŽBY

Síť zdravotnických zařízení na území Prahy je mimořádně koncentrovaná. Jde o nemocnice s velkou lůžkovou kapacitou, specializovaná lůžková zařízení, ambulantní pracoviště v rámci nemocnic nebo bývalých poliklinik a řadu samostatných ordinací praktických lékařů i specialistů. Zdravotnická zařízení poskytují péči nejen obyvatelům Prahy, ale také dalších krajů, zejména Středočeského, kteří do Prahy dojíždějí za zaměstnáním nebo do škol. Většina specializovaných pracovišť slouží pacientům z celé republiky.

Ve srovnání čtyř největších českých měst je v Praze nejvíce lůžkových kapacit, zdravotnických zařízení i samostatných ordinací lékařů. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel je však situace jiná. Srovnáme-li však přepočtené údaje s údaji za celou republiku, zjistíme že ukazatele ve městech, tedy i v Praze, jsou nadprůměrné.

Srovnání zdravotnických zařízení v největších českých městech a ČR (2006)

	počet zařízení					počet zařízení na 100 tisíc obyvatel				
	Praha	Brno	Ostrava	Píseň	ČR	Praha	Brno	Ostrava	Píseň	ČR
lůžka v nemocnicích	10 331	4 403	2 737	2 207	64 174	869,5	1 200,8	885,5	1 350,7	623,8
lůžka v odborných léčebných ústavech	2 651	1 099	205	i.d.	22 714	223,1	299,7	66,3	i.d.	220,8
lékárny	299	108	80	44	2 497	25,2	29,5	25,9	26,9	24,3
samostatné ordinace lékařů pro dospělé	519	199	142	69	4 460	43,7	54,3	45,9	42,2	43,4
samostatné ordinace lékařů pro děti	242	77	60	30	2 081	20,4	21,0	19,4	18,4	20,2
ostatní samostatná zařízení	523	178	131	58	3 952	44,0	48,5	42,4	35,5	38,4

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka hl. m. Prahy 2007, i.d.= individuální údaje

V roce 2006 bylo v Praze 43 lůžkových zdravotnických zařízení, z toho 26 nemocnic a 17 odborných léčebných ústavů. Mezi nemocnicemi bylo 15 státních a 11 soukromých. Léčebné ústavy zahrnovaly 7 léčeben pro dlouhodobě nemocné, 2 psychiatrické léčebny a 8 ostatních lůžkových zařízení. Lékaři provozovali 3 617 samostatných ambulantních zařízení. Lékárenskou službu poskytovalo 325 lékáren a výdejen zdravotnických prostředků. V Praze bylo přibližně 13 tisíc lůžek, z toho více než 10 tisíc v nemocnicích.

V Praze je zaměstnána téměř pětina (8 tisíc) lékařů v ČR. Relativní ukazatele jsou v Praze v přepočtu na obyvatele trvale nejvyšší ze všech krajů a výrazně převyšují celorepublikový průměr, zejména v některých specializovaných oborech. Zatímco v ostatních regionech po předání zdravotnických zařízení do kompetence krajů je stále více nestátních zařízení, v Praze pracuje téměř polovina všech lékařů v zařízeních státních (velké komplexy fakultních nemocnic).

Od 1. 1. 2003 je v rámci veřejné reformy převedena kompetence v oblasti zdravotnictví na kraje. Praha jako kraj připravuje koncepci pražského zdravotnictví, které však bude závislé na národní koncepci a na spolupráci s ministerstvem zdravotnictví.

Hustá síť zdravotnických zařízení není na území Prahy rovnoměrně rozložená. Charakteristická je koncentrace kapacitních lůžkových a specializovaných zařízení v centrální oblasti města, zatímco primární ambulantní zdravotní péče je poskytována především v rámci jednotlivých městských částí. Vybavenost městských částí není stejná, neboť zejména okrajovým částem chybí. Protože však řada těchto městských částí plánuje velký rozvoj obytné zástavby, bude nutné o doplnění zdravotnických zařízení uvažovat.

Obecně lze říci, že ambulantní péče v Praze je vzhledem k veřejné dopravě dobře dostupná. V objektech bývalých poliklinik působí nestátní zdravotnická zařízení vedle řady samostatných ambulancí praktických lékařů a specialistů.

Lůžkovou péči v Praze, stejně jako v celé ČR, v současnosti charakterizuje redukce a restrukturalizace lůžek. Nadále klesá potřeba akutní lůžkové kapacity v nemocnicích nejen z finančních důvodů, ale protože se využívají moderní léčebné metody a pro rekonvalescenci agentury domácí péče. V současné době stagnuje navyšování lůžkové kapacity nemocničních oddělení následně ošetřovatelské péče i vyčleňování z akutní lůžkové kapacity lůžek pro poskytování sociální pobytové služby, jejichž nedostatek je stále aktuální, stejně jako nedostatek lůžek hospicových.

Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu seniorů rostou nároky na geriatrické obory nebo služby léčených dlouhodobě nemocných. Významnou součástí ambulantní péče je od roku 1993 budovaná síť zařízení domácí zdravotní péče, která výrazně ulehčuje akutní lůžkové péči. Tato zařízení pečovala v roce 2006 v ČR v domácím prostředí o 142,5 tisíc klientů, z nich 77 % bylo ve věku 65 let a více.

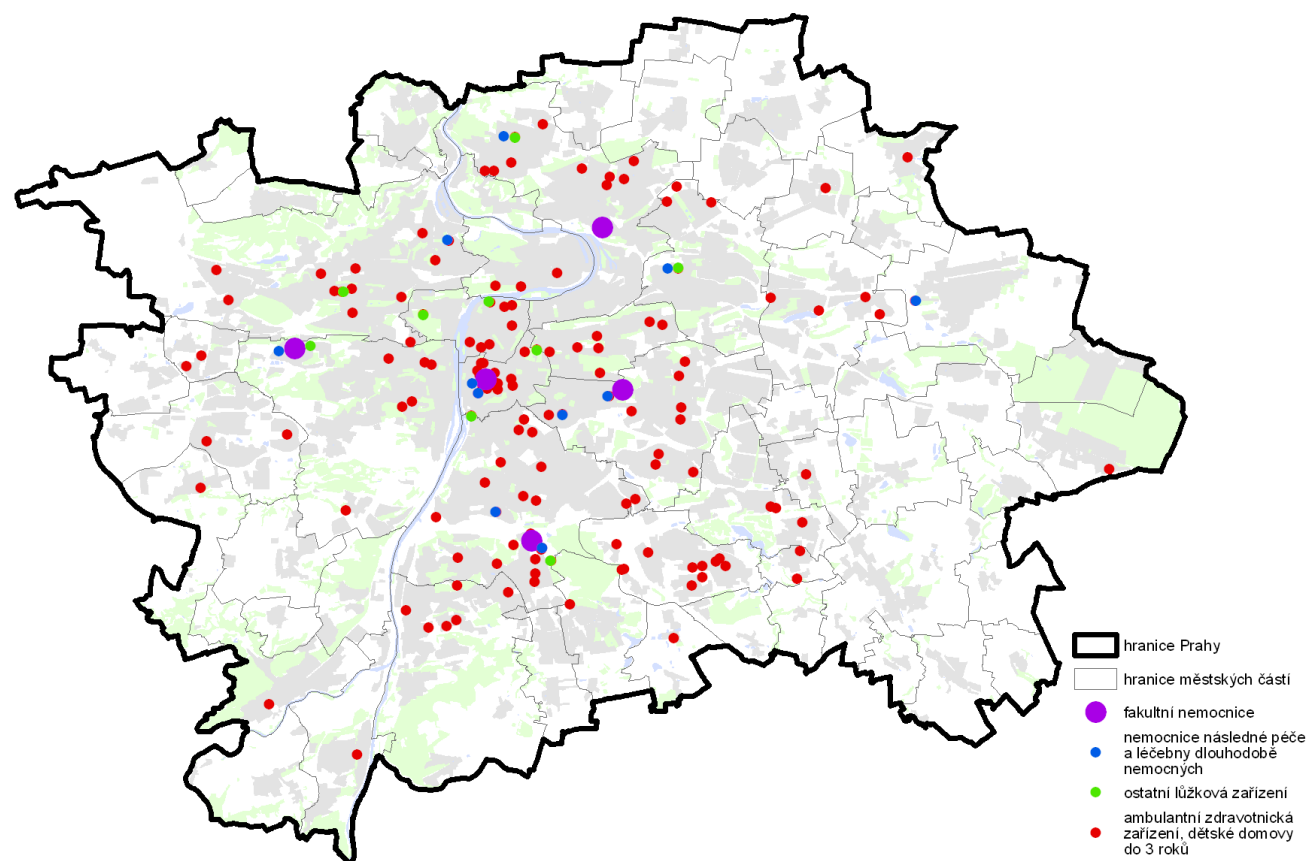
Nezbytnou složkou zdravotní péče je záchranná služba zajišťující přednemocniční neodkladnou péči. Tuto službu v Praze zabezpečuje především Zdravotnická záchranná služba hlavního města Prahy – územní středisko záchranné služby (ZZS HMP – ÚSZS), která je součástí Záchranného bezpečnostního systému hl. m. Prahy. ZZS HMP zajišťuje činnost operačního střediska, leteckou záchrannou službu a 20 stanovišť rychlé zdravotnické pomoci a rychlé lékařské pomoci a koordinuje i činnost 12 středisek záchranné služby Středočeského kraje. Předpokládá se výstavba dvou nových integrovaných stanic záchranné služby, dále se připravuje výstavba budovy Administrativního a technického zázemí ZZS HMP – ÚSZS včetně heliportu.

V oblasti zdravotních služeb bude Praha ve spolupráci s městskými částmi podporovat rozvoj kvalitních nestátních zdravotnických zařízení, s cílem garantovat poskytování zdravotní, popřípadě sociálně zdravotní péče s důrazem na kvalitu a dostupnost poskytované péče. V rámci reformy zdravotnictví dojde k poměrně výraznému snížení počtu nemocnic poskytujících akutní zdravotní péči. Nemocnice, které nebudou nadále poskytovat akutní péči, se změní na integrované zdravotně-sociální pracoviště. Z hlediska územního rozvoje bude pravděpodobně i nadále nutné počítat s rezervními plochami pro výstavbu zařízení s ošetrovatelskými lůžky, kterých je v současnosti nedostatek, i když k výstavbě těchto zařízení v nejbližší době patrně nedojde. V první řadě budou prováděny přestavby a modernizace stávajících zařízení, kde v mnohých dojde k přeměně lůžek akutních na ošetrovatelská. V oblasti ambulantní zdravotnické péče se pomalu zastavuje trend opouštět velká zařízení typu bývalých poliklinik a následně je využít pro jiné funkce. Bude podporována transformace nevyužívaných kapacit zdravotnictví na zařízení sociálních služeb, namísto změny funkčního využití.

Rozvojové plochy pro zdravotní služby

Celkový rozsah ploch (>0,25 ha) zdravotnických zařízení činí v současnosti 307 ha. Pro výstavbu lůžkových zařízení s ošetrovatelskými lůžky a lůžky následné péče v souladu s jejich deficitem jsou rezervovány plochy v Praze 12, v Praze 13 a Běchovicích o celkovém rozsahu 7 ha a ve výhledu v Lipencích na ploše cca 3 ha.

Rozložení zdravotnických zařízení

Zdroj: URM, průzkum Současný stav využití území 2008 a databáze zdravotnických zařízení; pouze vybraná zařízení

Pro rozvoj ambulantní péče v městských částech s deficitem této vybavenosti jsou vymezeny plochy v rámci zdravotně-sociálních center v kombinaci se službami sociálními.

2.10.4 KULTURA

Praha má mimořádnou roli také v oblasti kultury. Sídli zde většina kulturních institucí celostátního významu a dalších kulturních zařízení. V Praze je 17 % galerií a 32 % divadel v ČR. Síť kulturních zařízení v roce 2006 tvořilo 88 divadel, 40 stálých kin a multikin, 5 přírodních amfiteátrů, 74 muzeí, 184 galerií a 84 veřejných knihoven včetně poboček. Počet těchto zařízení každoročně narůstá.

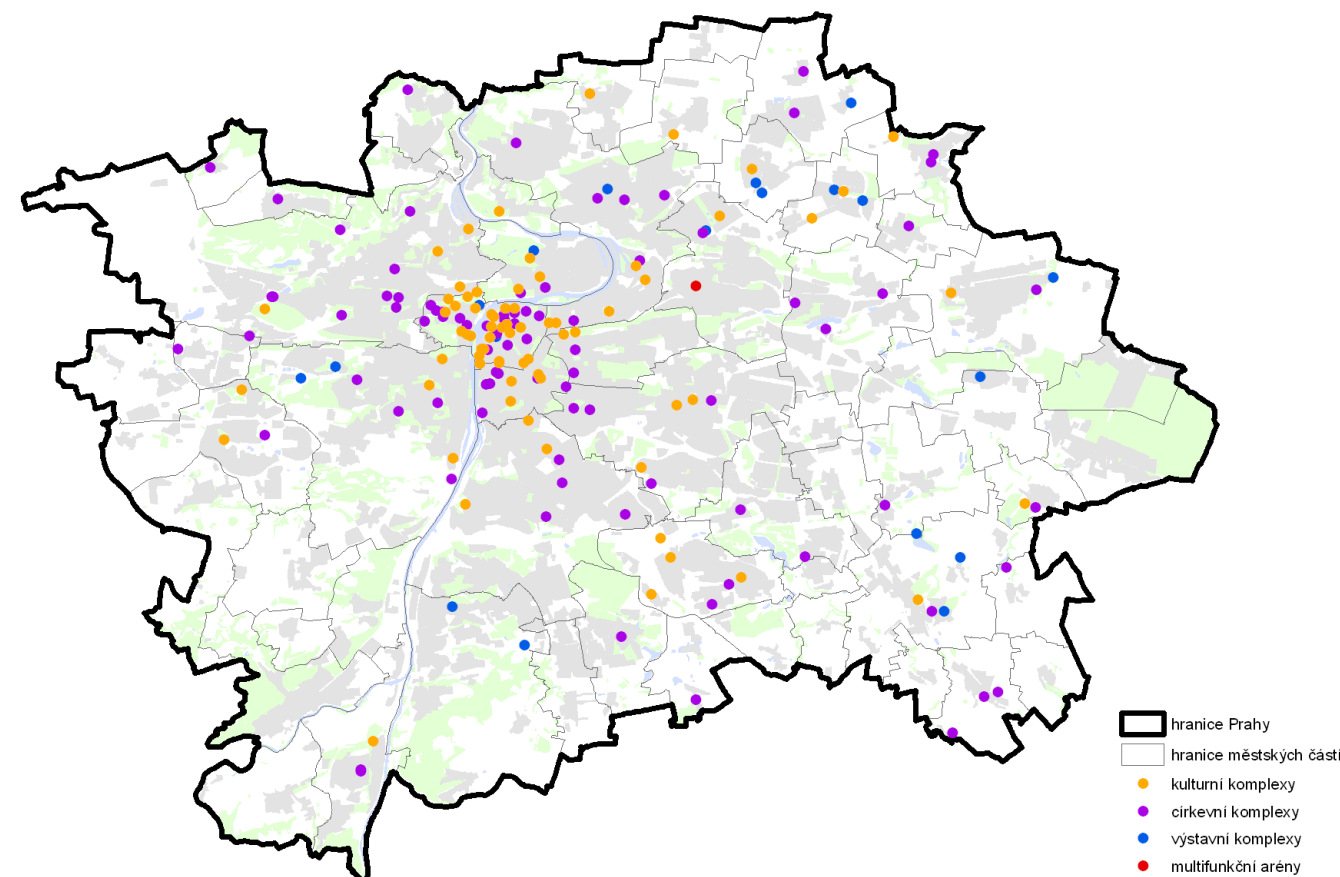
Ve srovnání čtyř největších českých měst je v Praze nejvíce kulturních zařízení. Platí to také při přepočtu na 100 tisíc obyvatel, kromě počtu galerií a veřejných knihoven. Vzhledem k ČR je v Praze i dalších velkých městech podprůměrný podíl kin, muzeí a knihoven, což je způsobeno jejich většími kapacitami nebo širší sítí poboček.

Srovnání kulturních zařízení v největších českých městech a ČR (2006)

	počet zařízení					počet zařízení na 100 tisíc obyvatel				
	Praha	Brno	Ostrava	Plzeň	ČR	Praha	Brno	Ostrava	Plzeň	ČR
divadla	88	14	6	10	274	7,4	3,8	1,9	6,1	2,7
kina a multikina	40	6	6	7	601	3,4	1,6	1,9	4,3	5,8
přírodní amfiteátry	5	1	0	2	369	0,4	0,3	0,0	1,2	3,6
muzea	74	17	8	6	892	6,2	4,6	2,6	3,7	8,7
galerie	184	41	57	25	1 058	15,5	11,2	18,4	15,3	10,3
veřejné knihovny	84	41	27	42	6 399	7,1	11,2	8,7	25,7	62,2

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka hl. m. Prahy 2007

Rozložení významných kulturních zařízení

Zdroj: URM, průzkum Současný stav využití území 2008

Tradičně bohatý kulturní život v Praze se odehrává převážně ve stávajících kulturních zařízeních – divadlech, koncertních sálech, muzeích, výstavních sálech a galeriích, ale i v církevních objektech, v Národních kulturních památkách a historických budovách. Kulturní zařízení jsou zejména v historické části města. Novými kulturními zařízeními jsou multikina, budovaná ve vazbě na zázemí návštěvníků, které představuje centrum města, obytná

sídlíště a nákupní centra. Řada kulturních památek a objektů byla rekonstruována nebo opravena, v obnovovaných prostorách vznikají nová divadla, alternativní scény a kluby nejen v centrální oblasti města, ale i ve čtvrtích 19. století a na okrajích města.

Mnoho historických budov je prohlášeno národními kulturními památkami nebo spadají pod jiný druh památkové ochrany. Praha má v současné době 36 národních kulturních památek a 2 407 památkově chráněných objektů. Některé z těchto památek však nejsou využívány, chátrají nebo jsou využívány neuspokojivým způsobem, jako je např. komplex Masarykova stadionu na Strahově nebo devastované památkově chráněné drážní objekty.

Nově byla postavena budova Národního archivu na Chodovci. Ve stavbě je budova Národní technické knihovny v Dejvicích. Připravuje se výstavba nové Národní knihovny a s tím spojená generální rekonstrukce pražského Klementina. Do budoucna se předpokládá výstavba nového Pražského výstaviště v Letňanech pro mezinárodní výstavy a veletrhy o kapacitě 100 000 m².

2.10.5 UBYTOVÁNÍ

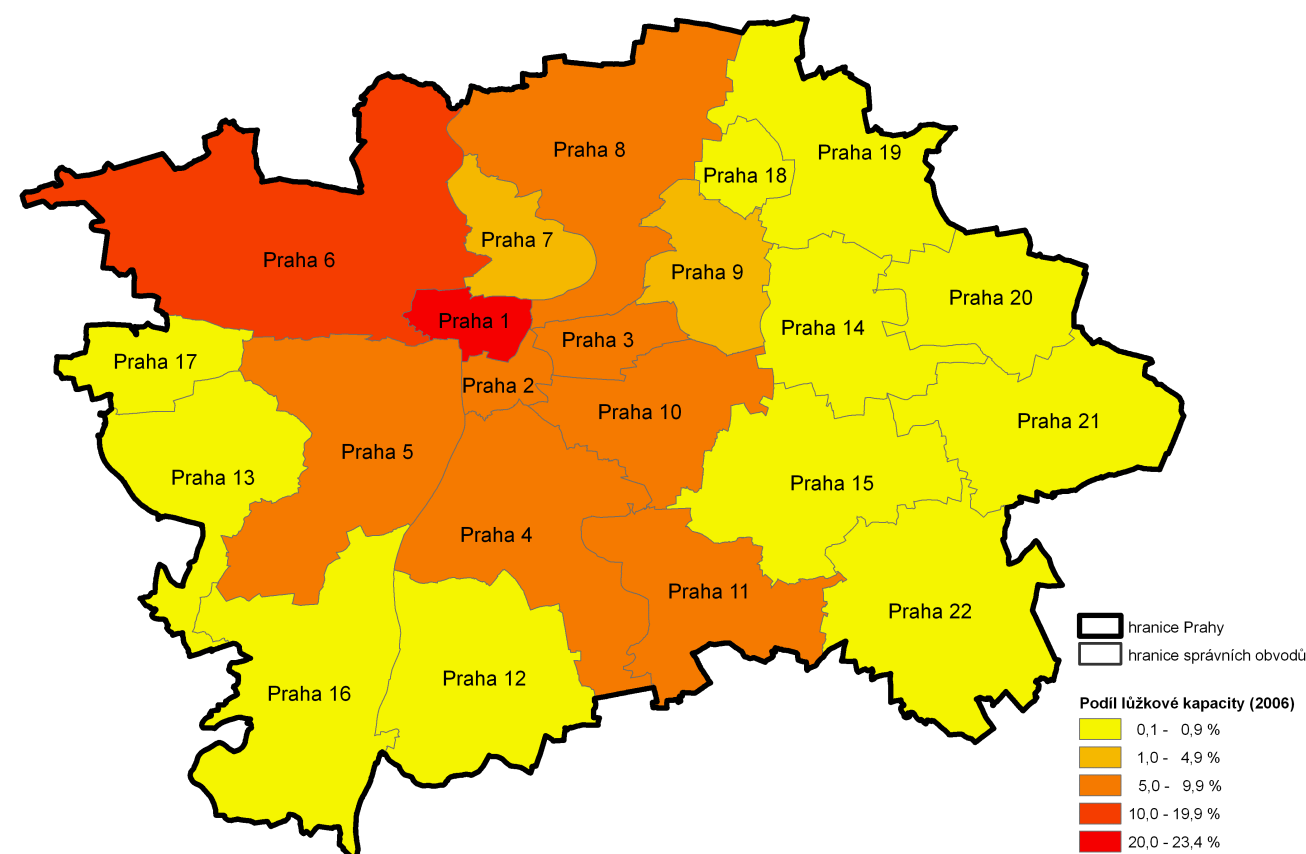
Ubytování je odvětví poskytující služby návštěvníkům Prahy a osobám, které z různých důvodů v Praze dlouhodobě pobývají. S rostoucí mobilitou osob a rozvojem cestovního ruchu se počet zařízení a v nich umístěných lůžek zvyšuje. Dochází ke změnám ve struktuře ubytování a poskytovaných služeb (viz kapitola Cestovní ruch).

Ubytování je možné rozdělit na ubytování sloužící cestovnímu ruchu, k jehož hlavním charakteristikám patří časté střídání hostů, převážně krátké pobyty a požadavek na poskytování doprovodných služeb často vysoké kvality a tomu odpovídající cena. Druhou skupinou je ubytování sloužící osobám, které se v hlavním městě připravují na povolání nebo sem přicházejí za prací a dosud si neopatřili nájemní nebo jiné bydlení.

Ubytování sloužící cestovnímu ruchu

Ubytování pro cestovní ruch poskytují hotely, penziony a další ubytovací zařízení k tomu účelu zřízená. V pražských ubytovacích zařízeních je umístěno zhruba 15 % celkové kapacity stálých lůžek sloužících cestovnímu ruchu v České republice. V roce 2006 Praha disponovala 619 hromadnými ubytovacími zařízeními téměř se 70 tisíci lůžky.

Podíl lůžkové kapacity v roce 2006 podle správních obvodů

Zdroj: URM podle ČSÚ, 2007

V posledních letech došlo k zásadním změnám ve prospěch kvalitního ubytování. Zatímco v roce 2000 mohla Praha nabídnout 49 hotelů nejvyšších kategorií (4* a 5*), v roce 2006 bylo těchto zařízení již 128 a celkový počet jimi nabízených lůžek přesáhl 28,5 tisíc (spolu s garní hotely více než 30 tisíc lůžek).

Do budoucna se dá předpokládat, že bude docházet k přestavbám stávajících hotelů tak, aby dosáhly vyššího standardu. V celoměstském centru budou i nadále na hotely transformovány některé zajímavé budovy, které doposud sloužily jiným účelům. V okrajových částech města může v důsledku poklesu zájmu o tato zařízení naopak docházet k přestavbám hotelů na ubytovací zařízení jiného typu jako například hotelové domy, koleje, domy pro seniory. Růst dalších ubytovacích kapacit je limitován možností jejich úspěšného fungování na trhu. Využití lůžek (obsazenost) se v posledních letech mírně snižuje.

Využití lůžek hromadných ubytovacích zařízení v Praze

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Praha	56,6	47,3	47,2	53,5	53,4	51,8

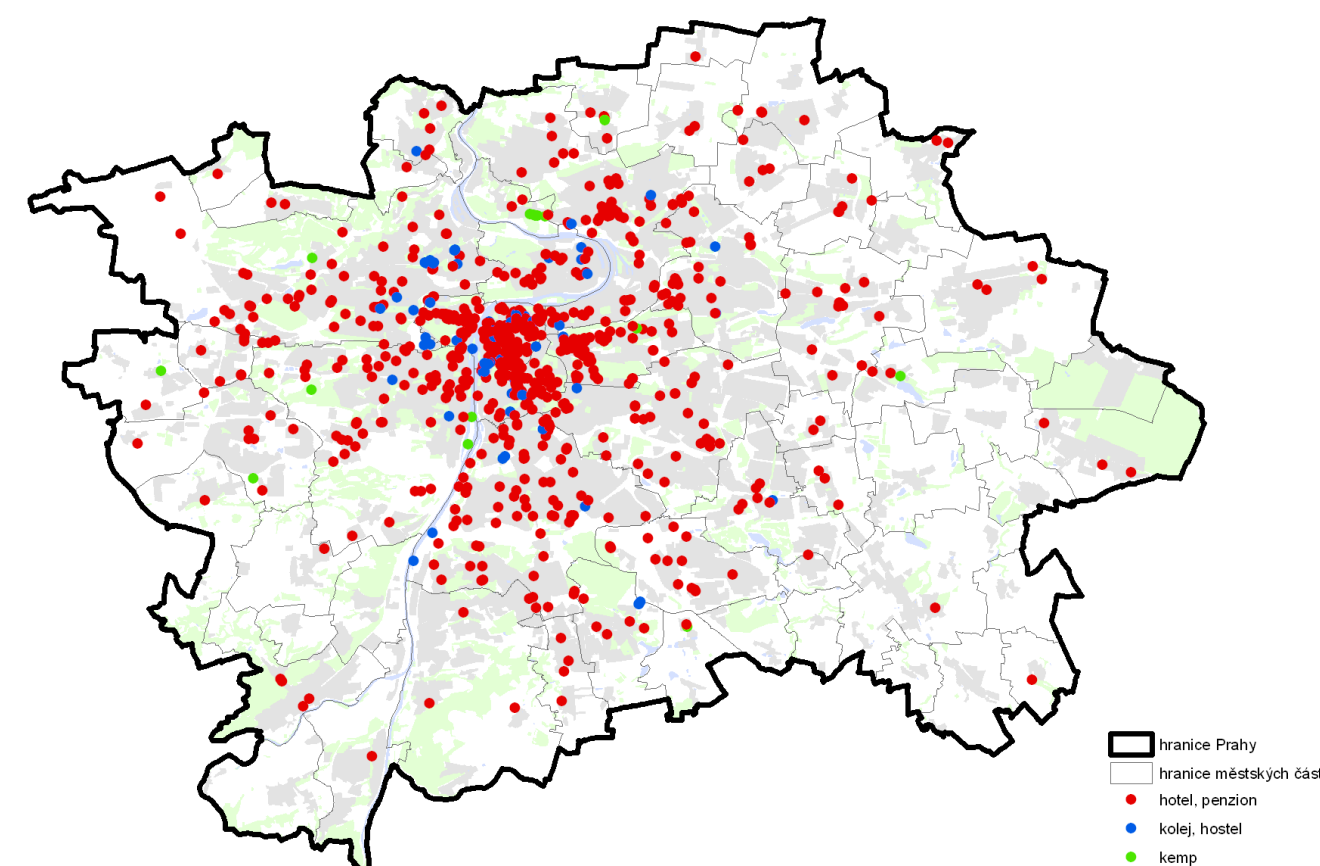
Zdroj: ČSÚ

Hotely a jim podobná zařízení nejsou na území hlavního města rozmístěna rovnoměrně. Dominuje Praha 1 s 22,5 % celkové lůžkové kapacity, Praha 6 nabízí 13,1 %. Dalšíh pět z 22 správních obvodů disponuje kapacitou převyšující 4 tisíce lůžek.

Ubytovací zařízení nesloužící cestovnímu ruchu

K ubytovacím zařízením, která neslouží cestovnímu ruchu, patří zařízení pro školní mládež jako internáty a domovy mládeže zřizované krajem, MŠMT, případně církvemi. Na území hlavního města Prahy se nachází 36 těchto zařízení celkem o kapacitě téměř 3 500 lůžek. Některá hromadná ubytovací zařízení poskytují část svých kapacit pro dlouhodobé ubytování pro osoby pracující v Praze, případně studenty.

Rozložení ubytovacích kapacit

Zdroj: URM, průzkum Současný stav využití území 2008 a databáze ubytovacích zařízení

Ubytování vysokoškolských studentů zajišťují podle možností koleje. Celková kapacita kolejí v Praze podle propočtů URM činí 12 900 pokojů ve 30 zařízeních. Tyto koleje patří 5 největším vysokým školám na území Prahy

(UK, ČVUT, VŠE, ČZU, VŠCHT), podle odhadu jde o 30 000 lůžek. Počet lůžek nekryje požadavky na ubytování studentů. Na přidělení koleje jsou na některých školách pořadníky, studenti jsou nuceni dojíždět i ze vzdálenějších míst (až 120 km nebo 2 hodiny). Většina kolejí je v horším technickém stavu.

Vysokoškolské koleje v Praze (2007)

koleje příslušející vysoké škole	počet zařízení	počet pokojů
Univerzita Karlova	13	5 554
České vysoké učení technické	8	3 584
Vysoká škola ekonomická	7	2 026
Česká zemědělská univerzita	1	1 100
Vysoká škola chemicko-technologická	1	660

Zdroj: URM, 2008

Nové ubytovací kapacity pro studenty se nestavějí, prováděné rekonstrukce jsou doprovázeny zvýšením standardu ubytování, ale také převedením části kolejní kapacity na hotelové ubytování. V konečném důsledku dochází k poklesu počtu lůžek pro studenty.

2.10.6 STRAVOVÁNÍ

Zvýšená mobilita osob a změny životního stylu vedou ke zvýšené poptávce po stravování mimo bydliště. Tento trend se výrazně projevuje ve velkých městech. Část stravovacích zařízení na území hlavního města slouží převážně cestovnímu ruchu (viz kapitola Cestovní ruch).

Na území Prahy poskytují stravování stovky zařízení, která však nejsou podrobně zmapována. Restaurace a kavárny ve většině ubytovacích zařízení se orientují především na návštěvníky města.

Hromadná ubytovací zařízení poskytující služby veřejného stravování v Praze (2005)

	hromadná ubytovací zařízení	hotely a jim podobná zařízení	hotely 4* a 5*	ostatní hotely a penziony
restaurace pouze pro ubytované hosty	152	133	43	90
restaurace pro veřejnost	247	224	104	120
kavárny, vinárny, bary	210	197	85	112

Zdroj: URM, 2008

Velmi rozšířené stravenky sodexo přijímá na území Prahy, podle šetření URM, přes 1 900 restaurací a zařízení poskytujících stravovací služby. Forma závodního stravování prostřednictvím stravenek zajišťuje restauracím pravidelné stravníky, zvláště v poledních hodinách. Odbouráním této formy stravování by pro restaurace pravděpodobně znamenalo odliv hostů. Dále bylo lokalizováno cca 250 restauračních a jim podobných zařízení, většina z nich poskytuje služby vyšší kvality za vyšší ceny. Zjištěná restaurační zařízení tvoří pravděpodobně 90 % všech zařízení v Praze. V městských částech Praha 1 a 2 nabízí stravovací služby téměř 36 % restaurací a podobných zařízení.

Podle průzkumu na internetu bylo zjištěno velké zastoupení pizzerií (17 %), staročeské (téměř 8 %) a mezinárodní kuchyně (8,5 %). Rozšiřuje se síť rychlého občerstvení (fast food) McDonald's (33 restaurací), KFC (26 restaurací), Panerie (14 prodejen). Většina z nich působí také v nově budovaných obchodních centrech. Významnou součástí stravovacích zařízení kromě uvedených tvoří školní jídelny, menzy a zařízení poskytující různé formy závodního stravování, která slouží převážně pravidelným stravníkům.

Zaměstnanost v oboru ubytování a stravování je zmíněna v kapitole Cestovní ruch. Odvětví ubytování a stravování je vysoce náročné na pracovní sílu. I přes nárůst mezd vykazují mzdy v ubytování a stravování nejnižší úroveň ze všech odvětví národního hospodářství.

Rostou požadavky na kvalitu poskytovaných služeb včetně pestrosti nabídky. Hygienické požadavky na stravovací služby a bezpečnost potravin se týkají jejich přípravy, skladování a logistiky. Pro certifikaci, která je však málo rozšířená, platí v současné době norma ISO 22000/2005.

Se změnami životního stylu se mění i stravovací návyky, dá se předpokládat nárůst počtu jídel konzumovaných mimo domov. Pravděpodobný je další nárůst restaurací typu rychlého občerstvení a využití nových technologií (hluboké zmrazování jídel a jejich distribuce do většího počtu zařízení). S volnočasovými aktivitami souvisí i podávání občerstvení v místě, tj. u sportovišť a rekreačních areálů, a větší očekávání týkající se atmosféry a kvality obsluhy. Dopad na stravování má i mobilita osob a rostoucí počet jednočlenných domácností, zvyšuje se zájem o předpřipravené pokrmy.

2.10.7 VEŘEJNÁ SPRÁVA

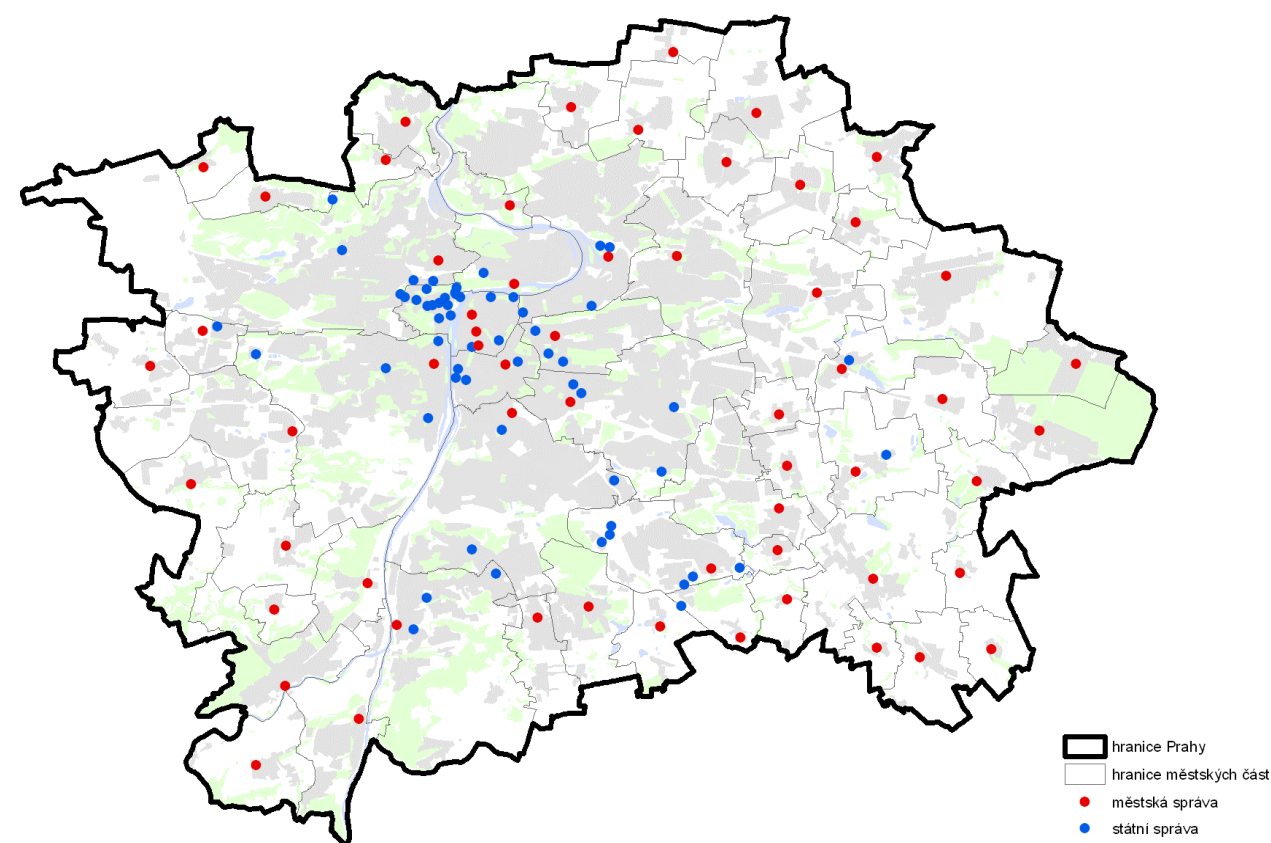
Budovy veřejné správy celostátního a celoměstského významu, jakými jsou sídlo hlavy státu, vlády, Parlamentu a Senátu České republiky, četná ministerstva, státní instituce, sídla vyslanectví, soudy, městská a obvodní zastupitelství a Magistrát hl. m. Prahy jsou umístěny převážně v celoměstském centru města. Po celém území města jsou pak rozloženy úřady jednotlivých 57 městských částí, služebny Městské policie i Policie ČR, obvodní soudy, úřady práce, finanční úřady a další.

Oblast veřejné správy prochází reorganizací s cílem efektivněji využít budovy, zvyšují se nároky na výkon veřejné správy a její technické vybavení. V oblasti investiční převládá rekonstrukce a přestavba stávajících komplexů a objektů, jakými jsou např. rekonstruované budovy využívané státními orgány, obvodními a místními úřady, ale i např. přestavěný areál Obvodního státního zastupitelství v Praze 10. Byly postaveny nové objekty, například objekt pro Obvodní úřad rozvíjející se městské části Praha 13, Katastrální úřad, Český statistický úřad a Státní archiv.

Negativním, resp. problematickým jevem je rozšiřování ploch sloužících veřejné administrativě v důsledku přesunu kompetencí. Uvolněné plochy veřejné správy jsou automaticky zabírány institucemi, z nichž byly tyto kompetence přesunuty. S požadavky na větší plochy jsou také spojeny zvyšující se nároky zejména vrcholové státní správy na zvyšování standardu užívaných prostor. Nároky na nové stavební plochy pro vrcholnou státní správu sice zatím nejsou uplatňovány, avšak dochází k masivnímu využívání budov dříve sloužících jiným účelům, zejména na území vnitřního města a s tím spojenému vytlačování funkcí bydlení. Tento stav lze konstatovat například na území Prahy 1 v okolí Malostranského náměstí.

Přes existenci dvou rozsáhlých věznic na Pankráci a v Ruzyni a přes snahu užívat ve větším rozsahu alternativní tresty, jakými jsou např. pokuty nebo veřejné práce, chybí v Praze kapacity pro záchyt delikventů, nepatřících primárně do zdravotnických zařízení (alkoholici, toxikomani, násilníci ap.) i pro vyšetřovací vazby a výkon trestu. V současné době se na úrovni kompetentních orgánů vedou diskuse nad zefektivněním ploch pro vězeňství v Praze.

Rozložení správních úřadů

Zdroj: URM, průzkum Současný stav využití území 2008

V současné době je na území Prahy 62,56 ha ploch užívaných pro státní správu a 18,29 ha ploch pro městskou správu.

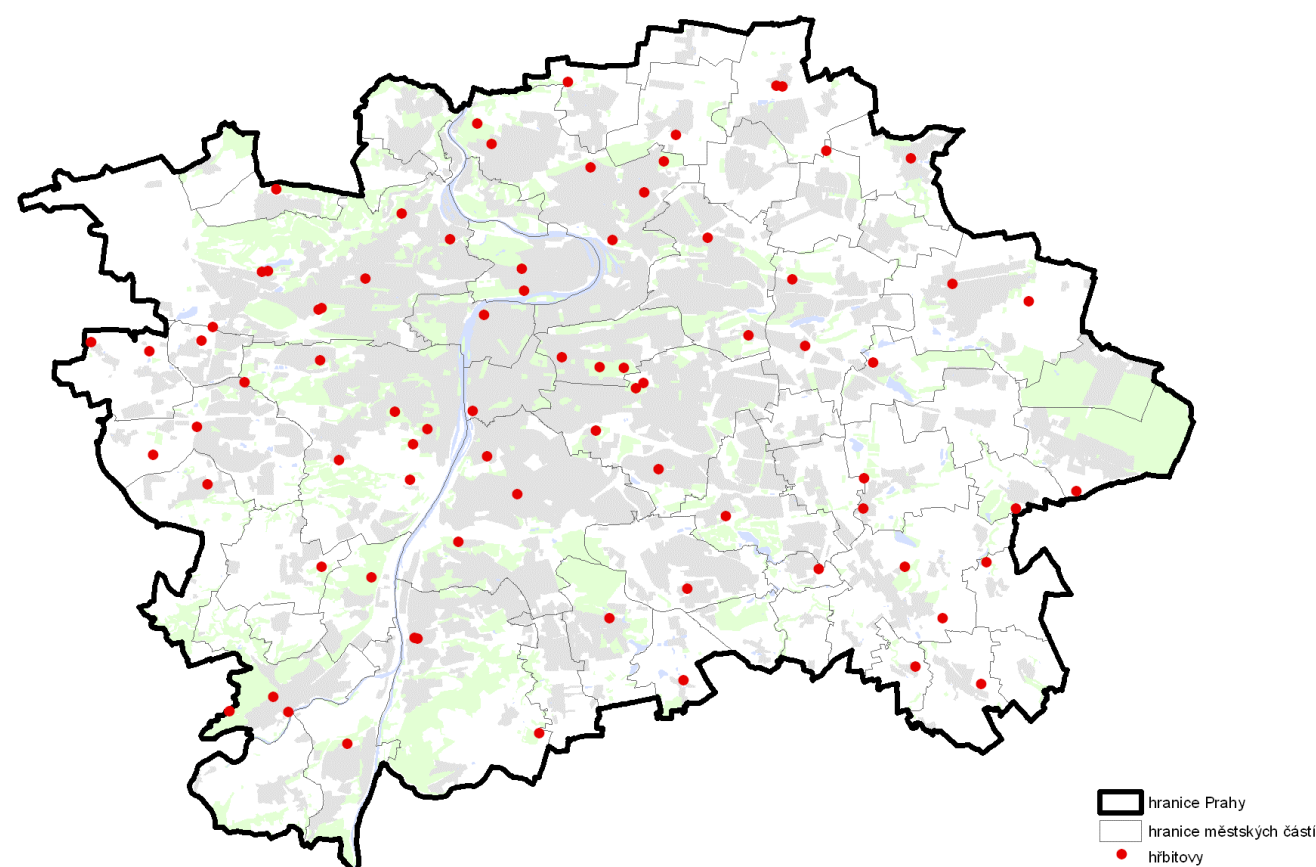
Případné rozvojové nároky mohou být uspokojeny na decentralizovaných smíšených plochách v rozšířeném celoměstském centru, zejména v Holešovicích a na Pankráci nebo na rozvojových plochách vnějšího městského pásma podle významu záměrů.

2.10.8 HŘBITOVY

Na území Prahy se rozkládá celkem 68 funkčních hřbitovů o celkové rozloze 753,82 ha a dvě krematoria. Hlavní město Praha zastoupené Správou pražských hřbitovů spravuje 29 z nich, o 38 hřbitovů pečují městské části, 2 areály krematorií s urnovými hřbitovy a 1 zatím nefunkční spravuje Pohřební ústav hl. m. Prahy. Kromě toho se na území Prahy nacházejí také církevní hřbitovy.

Do nedávné doby v Praze Bohnicích byl v provozu i První evropský pietní park, který sloužil jako hřbitov pro domácí zvířata. Tento hřbitov je zcela naplněn bez možnosti dalšího rozšíření, proto bude nutné pro tuto funkci vymezit nové plochy.

Rozložení hřbitovů

Zdroj: URM, průzkum Současný stav využití území 2008

2.10.9 TRENDY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ

V oblasti základního a středního školství dojde k pokračování procesu optimalizace sítě škol, spojeného s podporou rozvoje celoživotního vzdělávání, zvyšování kvality a profesionality výuky společně s modernizací škol a zlepšováním pracovních podmínek pedagogických pracovníků.

V oblasti středního a vyššího školství dojde k doplňování sítě škol vysoce specializovanými soukromými školami a stěhování stávajících dobře prosperujících škol do prostorově výhodnějších objektů. Rovněž lze očekávat zvyšování nároků škol na ubytování studentů a pedagogických pracovníků, včetně budování vlastního zázemí.

Sociální služby bude nezbytné dále rozvíjet s ohledem na zhoršující se demografickou strukturu obyvatel, tj. stárnutí pražské populace, a vzrůst podílu sociálně problémových skupin obyvatelstva. I když prioritou rozvoje bude posílení rodinné, individuální, asistenční a neústavní péče, stále aktuální zůstane potřeba zajistit dostatečnou kapacitu pobytových sociálních služeb na území hlavního města. Podporována je samostatnost městských částí v sociální oblasti.

V rámci reformy zdravotnictví se bude dále pracovat na řešení deficitu kapacit zařízení s ošetrovatelskými lůžky. Bude pokračovat snižování počtu nemocnic poskytujících akutní zdravotní péči a přeměna ostatních zařízení na integrované zdravotně-sociální pracoviště, vedle výstavby nových zdravotně-sociálních zařízení s ošetrovatelskými

lůžky. Podpora rozvoje kvalitních nestátních zdravotnických zařízení bude garantovat poskytování zdravotní, či sociálně-zdravotní péče s důrazem na kvalitu a dostupnost poskytované péče.

V oblasti kultury dojde k dovybavení městských čtvrtí možnostmi lokalizace kulturních zařízení v rámci nově navrhovaných lokálních a obvodových center, případně v centrech s celoměstským významem, jakým je např. centrum na Pankrácké pláni, v Karlíně nebo na plochách bývalého nádraží Holešovice-Bubny.

Na trhu hotelového ubytování bude růst silná konkurence, projevující se zánikem některých hotelových kapacit s nižší kvalitou a horší dopravní dostupností. Část ubytovacích zařízení bude transformována pro nabídku dlouhodobého ubytování. Výstavba hotelových kapacit vyšších kategorií bude pokračovat pozvolněji. Nabídka přesáhne poptávku, což povede k jejich menší obsazenosti, zejména mimo hlavní sezónu. Ceny za ubytování budou stagnovat.

Počet stravovacích zařízení nadále poroste, stále více bude využíváno rychlé občerstvení typu „fast food“, poptávka bude i po hotových jídlech prodávaných v maloobchodní síti.

V oblasti veřejné správy se nepočítá s významným rozšiřováním ploch pro státní ani městskou správu. Případné nároky na nové obvodní resp. obecní úřady a jiné deficity mohou být pokryty v rámci smíšené dostavby městských subcenter, např. pro Prahu 4 na Pankráci, pro Prahu 7 v Holešovicích.

SWOT - OBČANSKÉ VYBAVENÍ**SILNÉ STRÁNKY** (stávající příznivé charakteristiky Prahy)**OBEČNÉ**

- široká nabídka odborných, všeobecných a uměleckých středních i vyšších škol,
- rozsáhlé spektrum nestátních neziskových organizací působících v oblasti sociálních služeb,
- velká nabídka zdravotnických zařízení, včetně zařízení nadměstského významu poskytujících specializované a superspecializované zdravotní služby,
- kulturní zázemí města na evropské úrovni,
- dobrá dostupnost objektů městské veřejné správy městskou hromadnou dopravou.

SPECIFICKÉ

- dostatečná a rovnoměrně rozložená síť základních a středních škol v centru Prahy a v kompaktním městě,
- rovnoměrná dislokace objektů městské veřejné správy,
- hustá síť ubytovacích a stravovacích zařízení všech kategorií v centru města.

SLABÉ STRÁNKY (stávající rizikové a negativní charakteristiky Prahy)**OBEČNÉ**

- nedostatečné možnosti pro mimoškolní a zájmovou činnost dětí a mládeže, zejména pro spontánní trávení volného času,
- nedostatečná vybavenost zařízeními poskytujícími pobytové sociální služby, zejména domovy seniorů, domy zvláštního určení např. s azylovými byty, noclehárnami pro bezdomovce, zařízeními pro přechodnou péči,
- rostoucí poptávka po zdravotních a sociálních službách určitého typu v důsledku stárnutí populace.

SPECIFICKÉ

- nedostatek kapacit občanského vybavení, především škol, ve vnějším pásmu města, zejména v dynamicky se rozvíjejících městských částech,
- nedostatek lůžek ošetrovatelské a následné péče, lůžek hospicových a paliativních,
- nedostatek kulturních, stravovacích a volnočasových zařízení na velkých sídlištích,
- nedostatečné kapacity pro střednědobé a dlouhodobé ubytování vysokoškolských studentů a osob přicházejících za prací.

PŘÍLEŽITOSTI (stávající a pravděpodobné budoucí příznivé vnější vlivy)**OBEČNÉ**

- využívání škol jako polyfunkčních středisek pro aktivity místních obyvatel,
- využití metody komunitního plánování pro vytvoření efektivní sítě sociálních služeb,
- podpora státu do kulturních zařízení celostátního významu na území Prahy,
- umisťování některých funkcí celostátní a regionální státní správy mimo Prahu.

SPECIFICKÉ

- konkurence u komerčně poskytovaných druhů občanské vybavenosti.

OHROŽENÍ (stávající a pravděpodobné budoucí rizikové a negativní vnější vlivy)**OBEČNÁ**

- zvyšující se tlak mimopražských obyvatel na využívání zařízení občanské vybavenosti na území Prahy,
- příliv problémových osob a osob závislých na sociální pomoci,
- tlak na využití rozvojových ploch veřejného vybavení pro jinou funkci

SPECIFICKÁ

- degradace částí města bez dostatečné občanské vybavenosti, především panelových sídlišť a nové kapacitní obytné zástavby,
- ztráta polyfunkční struktury některých částí města, zejména historického jádra, v důsledku změn ve způsobu využívání původně neadministrativních objektů pro uspokojení rostoucích plošných požadavků orgánů státní a městské správy.

PROBLÉMY K ŘEŠENÍ

Řešitelné nástroji územního plánování

- Nedostatečná občanská vybavenost a pracovní příležitosti v městských částech s výrazným rozvojem bytové výstavby, především ve vnějším pásmu města.
- Tlak na využívání ploch veřejného vybavení (zejména určených pro školství, sociální a zdravotní služby) k jiným, komerčně výhodnějším, účelům, včetně snah o neúměrné maximální využití ploch.
- Nedostatečná nabídka pobytových sociálních a zdravotně-sociálních zařízení na území Prahy.

Mimo kompetenci územního plánování

- Nedostatečné příležitosti pro střednědobé a dlouhodobé ubytování vysokoškolských studentů a osob přicházejících za prací.
- Nedostatečná podpora městské správy občanskému vybavení, zejména školským zařízením.

Doporučení pro územní plán

- Prověření územních rezerv pro dostatečnou občanskou vybavenost, zejména zařízení pro preprimární a primární vzdělávání a pro pracovní příležitosti v městských částech s výrazným rozvojem bytové výstavby, především ve vnější oblasti města.
- Doplnění regulativů ploch veřejného vybavení znemožňujících jejich zneužívání mimo oblast veřejného zájmu.
- Prověření dostatečnosti rezerv ploch veřejného vybavení pro umístění pobytových sociálních a zdravotně-sociálních zařízení na území Prahy.

Odkazy na jevy ÚAP (seznam jevů, které se dané kapitoly dotýkají)

Číslo	Název
A003	Plochy občanského vybavení
A113	Ochranné pásmo hřbitova, krematoria
A119	Další dostupné informace
A119/10	Současný stav využití území
B017	Kapacita a kategorie ubytovacích zařízení
B017/01	Počet hromadných ubytovacích zařízení
B017/02	Počet hotelů
B017/03	Počet lůžek
B017/04	Kategorie hromadných ubytovacích zařízení

Odkazy na výkresy (seznam výkresů, které se dané kapitoly dotýkají)

Číslo	Název
12	Současný stav využití území

Indikátory (seznam indikátorů, které se dané kapitoly dotýkají)

Číslo	Název
50	Podíl obyvatel s pěší dostupností MŠ do 15 min
51	Podíl obyvatel s pěší dostupností ZŠ do 15 min
54	Výše finanční podpory hl. m. Prahy kulturním zařízením za rok
55	Počet kulturních zařízení
61	Ubytovací kapacita hromadných ubytovacích zařízení (počet lůžek)
144	Počet lůžek v nemocnicích
145	Počet obyvatel na 1 lékaře v ambulantní péči
146	Počet míst v domech s pečovatelskou službou a domovech důchodců
147	Počet míst v domovech pro osoby se zdravotním postižením a ústavech sociální péče

Přílohy

Statistické údaje, Územně analytické podklady hlavního města Prahy, URM, 2008

Reference

Analýza poskytovatelů sociálních služeb působících na území hl. m. Prahy, MCSSP, 2005

Centrum sociálních služeb Praha, URL: www.mcssp.cz/

Český statistický úřad, URL: www.czso.cz

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy, MHMP, 2008

Katalog domovů důchodců a ústavů sociální péče zřizovaných hl. m. Prahou, MHMP, 2005

Koncepce sociální péče hlavního města Prahy, MHMP, 2001

Ministerstvo školství ČR, URL: www.msmt.cz

Návrh koncepce zdravotnictví hlavního města Prahy, MHMP, 2003

Pražská informační služba, URL: www.pis.cz/cz/praha

Pražské zahrady a parky, Pacáková Božena, Praha 2000

Statistická ročenka hl. m. Prahy, ČSÚ, 2007

Statistické ročenky školství – výkonové ukazatele; Český statistický úřad

Strategický plán hl. m. Prahy, URM, 2000

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb hl. m. Prahy na rok 2008, MHMP, 2007

Ústav pro informace ve vzdělávání, URL: www.uiv.cz

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, URL: www.uzis.cz

Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy, ÚRHMP, 1999 a ve znění platných změn a úprav,

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v hlavním městě Praze, školní rok 2006/07, MHMP, 2008

Zdravotnická ročenka hlavního města Prahy 2006, ČSÚ, 2007

Zdravotnická ročenka hlavního města Prahy 2006, ÚZIS ČR, 2007

Zdravotnická záchraná služba hlavního města Prahy, URL: www.zzshmp.cz/